

UCHWAŁA

Dnia 4 września 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska (przewodniczący,
sprawozdawca)

SSA Piotr Prusinowski

SSN Zbigniew Korzeniowski

Protokolant Ewa Wolna

w sprawie z odwołania G. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych o zasiłek chorobowy,

po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 4 września 2014 r.,

zagadnienia prawnego przekazanego postanowieniem Sądu Okręgowego - Sądu
Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Ł.

z dnia 26 czerwca 2014 r.,

1. "czy były sędzia, który zrzekł się urzędu w trybie art. 68 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz.U. z 2013 roku po. 427 ze zmianami) i z którym stosunek służbowy został rozwiązany, a od jego wynagrodzenia wypłaconego w okresie służby (od którego nie odprowadzono składki na ubezpieczenie społeczne w trakcie służby), sąd macierzysty przekazał składkę na ubezpieczenia społeczne do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, przewidzianą za ten okres w przepisach o ubezpieczeniu społecznym, stosownie do treści art. 91§ 10 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz.U. z 2013 roku po. 427 ze zmianami), powinien być za okres służby traktowany jako osoba objęta ubezpieczeniem społecznym w razie choroby i macierzyństwa w rozumieniu art. 1 ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2009 roku nr 205 poz. 1585 ze zmianami) i art. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. z 2010 roku nr 77 poz. 512 ze zmianami)",

2. "czy byłemu sędziemu, który zrzekł się urzędu sędziego w trybie art. 68 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz.U. z 2013 roku po. 427 ze zmianami) i z którym stosunek służbowy został rozwiązany, zaś od jego wynagrodzenia wypłaconego w okresie służby, sąd macierzysty przekazał składkę na ubezpieczenia społeczne do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, przewidzianą za ten okres w przepisach o ubezpieczeniu społecznym, stosownie do treści art. 91 § 10 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz.U. z 2013 roku po. 427 ze zmianami), a który stał się niezdolny do pracy przed rozwiązaniem stosunku służbowego i którego niezdolność do pracy trwała nadal po rozwiązaniu stosunku służbowego, przysługuje zasiłek chorobowy za okres niezdolności do pracy po rozwiązaniu stosunku służbowego na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. z 2010 roku nr 77 poz. 512 ze zmianami)"?

podjął uchwałę:

Byłemu sędziemu, który stał się niezdolny do pracy przed zrzeczeniem się urzędu, przysługuje zasiłek chorobowy w okresie dalszego trwania tej niezdolności po rozwiązaniu stosunku służbowego (art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa; jednolity tekst: Dz.U. z 2014 r., poz. 159).

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Ł. Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w związku z rozpoznawaniem sprawy z wniosku G. G. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych o zasiłek chorobowy, na skutek apelacji organu rentowego od wyroku Sądu Rejonowego w P. Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 25 kwietnia 2013 roku, przedstawił w trybie art. 390 § 1 k.p.c. Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia zagadnienie prawne następującej treści:

1. „czy były sędzia, który zrzekł się urzędu w trybie art. 68 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz. U. z 2013 roku po. 427 ze zmianami) i z którym stosunek służbowy został rozwiązany,

a od jego wynagrodzenia wypłaconego w okresie służby (od którego nie odprowadzano składki na ubezpieczenie społeczne w trakcie służby), sąd macierzysty przekazał składkę na ubezpieczenia społeczne do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, przewidzianą za ten okres w przepisach o ubezpieczeniu społecznym, stosownie do treści art. 91 § 10 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz. U. z 2013 roku po. 427 ze zmianami), powinien być za okres służby traktowany jako osoba objęta ubezpieczeniem społecznym w razie choroby i macierzyństwa w rozumieniu art. 1 ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2009 roku nr 205 poz. 1585 ze zmianami) i art. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2010 roku nr 77 poz. 512 ze zmianami)",

2. „czy byłemu sędziemu, który zrzekł się urzędu sędziego w trybie art. 68 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz. U. z 2013 roku po. 427 ze zmianami) i z którym stosunek służbowy został rozwiązany, zaś od jego wynagrodzenia wypłaconego w okresie służby, sąd macierzysty przekazał składkę na ubezpieczenia społeczne do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, przewidzianą za ten okres w przepisach o ubezpieczeniu społecznym, stosownie do treści art. 91 § 10 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz. U. z 2013 roku po. 427 ze zmianami), a który stał się niezdolny do pracy przed rozwiązaniem stosunku służbowego i którego niezdolność do pracy trwała nadal po rozwiązaniu stosunku służbowego, przysługuje zasiłek chorobowy za okres niezdolności do pracy po rozwiązaniu stosunku służbowego na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2010 roku nr 77 poz. 512 ze zmianami)”?

Stan faktyczny w sprawie przedstawiał się następująco.

Decyzją z dnia 26 października 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił G. G. prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 16 października

2012 r. do dnia 31 października 2012 r., a decyzją z dnia 31 października 2012 r. prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 2 października 2012 r. do dnia 15 października 2012 r. W uzasadnieniu wskazanych decyzji organ rentowy podniósł, że niezdolność do pracy wnioskodawcy powstała w czasie, kiedy odwołujący się nie podlegał ubezpieczeniu społecznemu.

Wyrokiem z dnia 25 kwietnia 2013 r. Sąd Rejonowy w P. Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił obie decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy G. G. prawo do zasiłku chorobowego za okresy od dnia 2 października 2012 r. do dnia 15 października 2012 r. i od dnia 16 października 2012 r. do dnia 31 października 2012 r. W uzasadnieniu Sąd pierwszej instancji wskazał, że wnioskodawca w dniu rozpoczęcia okresu niezdolności do pracy (1 października 2012 r.) pozostawał w stosunku służbowym sędziego. Stosunek taki nie stanowi tytułu do objęcia ubezpieczeniem społecznym w rozumieniu art. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (jednolity tekst: Dz. U. z 2014 r., poz. 159; dalej jako: ustawa zasiłkowa). Jednakże nie można pominąć faktu, że na skutek zrzeczenia się przez wnioskodawcę urzędu za okres od dnia 28 marca 2002 r. do dnia 1 października 2012 r. zostały odprowadzone przez jego pracodawcę składki na ubezpieczenie społeczne, po ich waloryzacji, wraz z odpowiednimi dokumentami zgłoszeniowymi. Okres ten jest traktowany jak okres podlegania przez odwołującego się ubezpieczeniom społecznym, tj. emerytalnemu i rentowym, wobec czego w ocenie Sądu powinien być również traktowany jak okres podlegania ubezpieczeniu chorobowemu. Sąd Rejonowy podkreślił, że nielogicznym byłoby traktowanie tego okresu jako okresu składkowego przy ustalaniu uprawnień emerytalno-rentowych i jednocześnie uznawanie, że w zakresie ubezpieczenia chorobowego, za które także odprowadzono składki, wnioskodawca mu nie podlegał. W przypadku podjęcia nowego zatrudnienia, okres tego zatrudnienia będzie stanowił kontynuację uprzedniego okresu ubezpieczenia, osoba taka nie będzie traktowana jako nowo ubezpieczona, nie będą jej dotyczyły wynikające z przepisów ubezpieczeń społecznych okresy karencji dla uzyskania świadczeń. Tym samym Sąd pierwszej instancji uznał, że zaistniała okoliczność przewidziana w art. 6 ust. 1 ustawy

zasiłkowej, czyli że zasiłek chorobowy przysługuje skarżącemu jako osobie, która stała się niezdolna do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego złożył organ rentowy, zarzucając rażące naruszenie prawa materialnego: art. 1 ustawy zasiłkowej przez błędne przyznanie wnioskodawcy prawa do zasiłku chorobowego w okresach od dnia 2 października 2012 r. do dnia 15 października 2012 r. i od dnia 16 października 2012 r. do dnia 31 października 2012 r., podczas gdy wnioskodawca nie ma prawa do tego zasiłku, gdyż niezdolność do pracy powstała w okresie, w którym wnioskodawca nie podlegał ubezpieczeniu chorobowemu. W uzasadnieniu podniesiono, że byli sędziowie, pomimo przekazania za nich składek na ubezpieczenie społeczne, nie są osobami ubezpieczonymi, a okres służby, za który zostały odprowadzone składki, nie jest okresem ubezpieczenia.

W ocenie Sądu Okręgowego przy rozpoznawaniu apelacji powstało zagadnienie prawne budzące poważne wątpliwości, które powinno być przedstawione Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia w trybie art. 390 § 1 k.p.c.

Sąd Okręgowy zauważył, że wątpliwości budzi zestawienie brzmienia przepisu art. 91 § 10 i art. 91 § 12 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (jednolity tekst: Dz. U. z 2013 r., poz. 427 ze zm.; dalej jako: u.s.p.). Z treści art. 91 § 10 ustawy wynika, że przekazywane są do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, za okres służby sędziego, składki na ubezpieczenie społeczne, zaś przepis art. 91 § 12 u.s.p. wskazuje, że przy obliczaniu kwoty należnych składek stosuje się odpowiednio art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz. U. z 2013 r., poz. 1442 ze zm.; dalej jako: ustawa systemowa). Ten przepis natomiast stanowi o obliczaniu rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Powstaje zatem problem prawny, czy okres pracy w charakterze sędziego, po zrzeczeniu się przez niego urzędu w trybie art. 68 § 1 u.s.p. i odprowadzeniu składek na ubezpieczenie społeczne za ten okres, jest okresem traktowanym na równi z okresem podlegania ubezpieczeniom społecznym w pełnym zakresie (co do wszystkich, wymienionych w art. 1 ustawy systemowej, rodzajów ryzyk ubezpieczeniowych), co wynikałoby z treści art. 91 § 10 u.s.p., czy

też jest okresem traktowanym na równi jedynie z okresem podlegania ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, na co wskazywałaby treść art. 91 § 12 u.s.p. Sąd Okręgowy wskazał, że możliwe są dwa rozwiązania powyższego zagadnienia. Można bowiem przyjąć, że w przypadku sędziego, który złożył rezygnację z urzędu w trybie art. 68 u.s.p., składki odprowadzone od wynagrodzenia za cały okres pełnienia służby dotyczą tylko składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Tym samym były sędzia, za okres pełnienia służby, podlegałby ubezpieczeniu społecznemu jedynie w zakresie ryzyka starości, czy długoterminowej niezdolności do pracy. Możliwe jest też jednak uznanie, że treść art. 91 § 10 u.s.p. wskazuje na objęcie sędziego, który złożył rezygnację ze służby, za cały okres jej pełnienia, pełnym ubezpieczeniem społecznym. Powołany przepis nie zawiera żadnego wyłączenia, a zatem brak jest jakichkolwiek podstaw do uznania, że ubezpieczenie społeczne, na które przekazano składki za byłego sędziego, zostało ograniczone jedynie do ubezpieczenia emerytalnego i rentowych. Przepis odnosi się ogólnie do składek na ubezpieczenia społeczne, zaś w świetle brzmienia art. 1 ustawy systemowej (gdzie wskazano cztery ryzyka ubezpieczenia społecznego, w tym ubezpieczenie chorobowe) nie można uznać, że okres pracy na stanowisku sędziego, który to sędzia następnie zrzekł się urzędu, będzie uznawany za okres podlegania jedynie ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowym.

Konsekwencją powyższych dwóch interpretacji art. 91 § 10 i § 12 u.s.p. w związku z art. 1 ustawy systemowej są dwa odmienne stanowiska w zakresie problemu występującego w przedmiotowej sprawie. Uznając za trafną pierwszą z nich, należałoby stwierdzić, że niezdolność do pracy, która powstała u wnioskodawcy w dniu 1 października 2012 r. (ostatnim dniu służby sędziowskiej), nie powstała w okresie ubezpieczenia chorobowego, ani też nie powstała po ustaniu tego ubezpieczenia w okresach przewidzianych w art. 7 ustawy zasiłkowej. Opowiadając się za drugą interpretacją, przyjąć trzeba byłoby, że wnioskodawca, który stał się niezdolny do pracy w ostatnim dniu służby nie może zostać pozbawiony jakiegokolwiek ochrony z tytułu ubezpieczenia chorobowego za okres po ustaniu stosunku służbowego, gdyż za cały okres świadczenia pracy na stanowisku sędziego odprowadzone zostały od jego wynagrodzeń składki na ubezpieczenie społeczne. Nie można bowiem uznać, że z uwagi na stworzenie odrębnego

systemu uprawnień sędziów związanych z ich pozostawaniem w stosunkach służbowych występuje luka legislacyjna, która mogłaby być pretekstem do pozbawienia tej grupy zawodowej świadczeń z ubezpieczenia chorobowego w przypadku zrzeczenia się stanowiska sędziego. Brak jest również jakiegokolwiek uzasadnienia do uznania, że w takim stanie faktycznym, jak w niniejszej sprawie, były sędzia - po wielu latach pracy na stanowisku sędziego i odprowadzeniu od jego wynagrodzeń składek na ubezpieczenie społeczne - jest pozbawiony ochrony ubezpieczeniowej z tytułu choroby, za cały okres niezdolności do pracy po ustaniu stosunku służbowego. Doprowadziłoby to do sytuacji, w której w przypadku długotrwałej choroby, a następnie uzyskania uprawnień rentowych, były sędzia nie otrzymywałby żadnych świadczeń z ubezpieczenia chorobowego (ani zasiłku chorobowego, ani świadczenia rehabilitacyjnego) aż do czasu uzyskania uprawnień rentowych.

Zdaniem Sądu Okręgowego, za prawidłowością drugiej ze wskazanych interpretacji relacji art. 91 § 10 i art. 91 § 12 u.s.p. przemawiają także przepisy Konstytucji RP. Skoro bowiem po rozwiązaniu stosunku służbowego okres służby sędziego zostaje zrównany z innymi stosunkami zatrudnienia gwarantującymi pełną ochronę ubezpieczeniową, to wydaje się być niezgodna z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP interpretacja, z której by wynikało, że byłemu sędziemu nie przysługuje żadna ochrona z ubezpieczeń chorobowych w przypadku kontynuowania niezdolności do pracy po zakończeniu stosunku służbowego. Pozostałe osoby, które podlegały w okresie zatrudnienia pełnym ubezpieczeniom społecznym, mają bowiem prawo do zasiłku chorobowego również po ustaniu zatrudnienia na podstawie art. 6 ustawy zasiłkowej. Sąd odwoławczy zauważył także, że przyjęta przez organ rentowy interpretacja naruszałaby również art. 67 Konstytucji RP, gdyż zgodnie z pierwszą z przedstawionych koncepcji sędzia, który zrzekł się urzędu, za okres po rozwiązaniu stosunku służbowego (pomimo, że za cały ten okres zostały od jego wynagrodzenia odprowadzone składki na ubezpieczenie społeczne) byłby pozbawiony - w odróżnieniu od innych ubezpieczonych - prawa do zabezpieczenia społecznego w razie niezdolności do pracy ze względu na chorobę, która powstała w czasie służby i trwa nadal po jej zakończeniu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy zasiłkowej, zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego. Z art. 11 ust. 1 ustawy systemowej wynika zaś, że obowiązkowo ubezpieczeniu chorobowemu podlegają, między innymi, osoby będące pracownikami. Przymus ubezpieczenia chorobowego tej grupy osób istnieje od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia rozwiązania tego stosunku (art. 13 pkt 1 ustawy systemowej). Stosunek służbowy sędziego, z wyłączeniem publicznoprawnej sfery jurysdykcyjnej (polegającej na sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości w imieniu Państwa przez niezawisłych, nieusuwalnych i korzystających z immunitetu sędziów - art. 178, 180 i 181 Konstytucji RP), jak i jego elementów korporacyjnych (związanych z przynależnością do samorządu sędziowskiego i wykonywaniem jego zadań), kwalifikuje się jako służbowy stosunek pracy z nominacji, czyli jako szczególny stosunek zatrudnienia pracowniczego, zarówno w sferze prawa pracy, jak i prawa ubezpieczeń społecznych (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002 r., III UZP 5/02, OSNP 2003 nr 3, poz. 69). Źródłem problemu podlegania sędziów ochronie prawa ubezpieczeń społecznych w razie choroby trwającej po ustaniu stosunku służbowego jest to, że od wynagrodzenia sędziów nie odprowadza się składek na ubezpieczenie społeczne (art. 91 § 9 u.s.p.). Zwolnienie wynagrodzeń sędziowskich z obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne wynikało z realizacji przepisów Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, gwarantujących konstytucyjną nieusuwalność sędziów ze sprawowanych urzędów (art. 180 ust. 1 Konstytucji RP) i wprowadzających instytucję stanu spoczynku sędziego po osiągnięciu ustawowo określonej granicy wiekowej albo wskutek choroby lub utraty sił uniemożliwiających mu dalsze sprawowanie jego urzędu (art. 180 ust. 3 i 4 Konstytucji RP). Ustrojodawca konstytucyjny przewidział także możliwość przeniesienia sędziego w stan spoczynku w razie zmiany ustroju sądów lub zmiany granic okręgów sądowych (art. 180 ust. 5 Konstytucji RP). Realizując te przepisy konstytucyjne ustawodawca zagwarantował sędziom w stanie spoczynku prawo do uposażenia (art. 100 § 1-3 u.s.p.), którego uzyskanie wyłącza możliwość ubiegania się o prawo do emerytury

lub renty z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu pracy na stanowisku sędziego (art. 100 § 5 u.s.p.), przewidując ponadto, iż w razie zbiegu tych uprawnień wypłaca się wyłącznie uposażenie (art. 100 § 6 u.s.p.). Oznacza to, że pozostający w służbowym stosunku pracy sędziowie nie są generalnie wyłączeni z podlegania powszechnemu systemowi ubezpieczeń społecznych (por. też uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 2014 r., I UZP 1/14, niepublikowaną). Sędziowie nie nabywają jedynie prawa do tych ustawowo określonych świadczeń z ubezpieczenia społecznego, które wyłącza pragmatyka służbowa, tj. prawa do emerytury lub renty z tytułu pracy na stanowisku sędziego, albowiem przysługuje im prawo do uposażenia w stanie spoczynku. Ponadto sędziowie nie korzystają z innych tradycyjnie przypisanych do sfery ubezpieczeń społecznych świadczeń określonych w przepisach o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego, uzyskiwanych w razie niemożności wykonywania pracy z innych przyczyn niż choroba, a także z zasiłków z ubezpieczenia społecznego, jednakże w ich miejsce przysługuje im od pracodawcy, przez okres przewidziany w przepisach prawa ubezpieczeń społecznych, prawo do wynagrodzenia w wysokości tych świadczeń lub zasiłków (art. 94 § 1, 2 i 4 u.s.p.). Sędziowie są więc wyłączeni z możliwości uzyskania tylko tych świadczeń wynikających z powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych, które pod postacią innych, niejako „zamiennych” świadczeń, jak uposażenie w stanie spoczynku lub wynagrodzenie, wypłacanych w miejsce świadczeń uzyskiwanych w razie niemożności wykonywania pracy z innych przyczyn niż choroba, określonych w przepisach o świadczeniach z ubezpieczenia społecznego oraz zasiłków z ubezpieczenia społecznego - gwarantują im pragmatyki służbowe. Z tego wynika, że wyłączenie możliwości uzyskania świadczeń z ubezpieczenia chorobowego odnosi się tylko do okresu trwania stosunku służbowego. Jeżeli doszło do rozwiązania albo wygaśnięcia stosunku służbowego sędziego w sposób, o którym mowa w art. 68 u.s.p. – czyli wskutek zrzeczenia się urzędu przez sędziego (art. 68 § 1), prawomocnego orzeczenia sądu dyscyplinarnego o złożeniu sędziego z urzędu oraz prawomocnego orzeczenia sądu karnego skazującego na środek karny pozbawienia praw publicznych lub zakazu zajmowania stanowiska sędziego (art. 68 § 2) albo utraty obywatelstwa polskiego (art. 68 § 3) – od wynagrodzenia wypłaconego sędziemu w okresie

służby, od którego nie odprowadzano wcześniej składki na ubezpieczenia społeczne, przekazuje się składkę do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, przewidzianą za ten okres w przepisach o ubezpieczeniu społecznym (art. 91 § 10 u.s.p.). Okres pełnienia służby sędziowskiej jest wówczas traktowany jako okres zatrudnienia w sądzie, czyli jak okres pozostawania w stosunku pracy. Innymi słowy, po rozwiązaniu stosunku służbowego okres pełnienia przez sędziego służby zostaje zrównany z innymi stosunkami zatrudnienia gwarantującymi pełną ochronę ubezpieczeniową, bo jak już powiedziano, pracownicy podlegają obowiązkowo wszystkim ubezpieczeniom społecznym, w tym chorobowemu. Zgodzić się należy ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w uzasadnieniu wyroku z dnia 5 sierpnia 2014 r., I UK 5/14 (niepublikowanego), zgodnie z którym to orzeczeniem sędzia po wygaśnięciu stosunku służbowego ma prawo do zasiłku chorobowego na zasadach określonych w art. 7 ustawy zasiłkowej, że „przekazanie składek w tym trybie” (art. 91 § 10 u.s.p.) „nie oznacza <nawiązania stosunku ubezpieczenia społecznego z tą chwilą>, lecz jego swoiste <odnowienie> w powszechnym systemie ubezpieczeń społecznych. Sędzia jako pracownik miałby zwykle prawo do podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu pracowniczego zatrudnienia. Jeżeli więc sędzia utracił swój status i związane z nim zaopatrzenie społeczne, to nie mógł utracić ochrony ubezpieczeniowej w zakresie powszechnego ubezpieczenia społecznego, gdyż był pracownikiem”. „Innymi słowy, po zakończeniu stosunku służbowego okres służby kwalifikuje się jako okres ubezpieczenia społecznego”.

W konsekwencji niezdolność byłego sędziego do pracy powstała przed rozwiązaniem stosunku służbowego musi być traktowana jak powstała w okresie podlegania ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu pozostawania w stosunku pracy, co uzasadnia prawo do zasiłku chorobowego po myśli art. 6 ust. 1 ustawy zasiłkowej. Takiemu stwierdzeniu nie stoi na przeszkodzie okoliczność, że od wynagrodzenia sędziego nie odprowadzano składek na ubezpieczenie chorobowe. Zauważyć bowiem należy, że zasiłki chorobowe wypłacane w okresie po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego (na podstawie art. 6 ust. 1, czy na podstawie art. 7 ustawy zasiłkowej) są świadczeniem udzielanym po ustaniu okresu objętego składką na ubezpieczenie i - co za tym idzie - bez ekwiwalentu w tej składce,

przysługującym z tytułu spełnienia się ryzyka określonego ogólnie jako „niezdolność do pracy po ustaniu tytułu ubezpieczenia” (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 2006 r., I UK 42/06, OSNP 2007 nr 15-16, poz. 232). Celem tego uregulowania jest zabezpieczenie materialne pracownika na wypadek czasowej przeszkody w podjęciu nowego zatrudnienia, ujmowane również jako zabezpieczenie pracownika przed utratą zarobków na wypadek przemijających przeszkód w ich zdobywaniu, wywołanych chorobą. Unormowanie to ma więc charakter gwarancyjny, ochronny, zabezpieczający środki utrzymania ubezpieczonego i jego rodziny na czas uniemożliwiający wyszukanie nowego źródła dochodu. Sytuacja niezdolnego do pracy byłego sędziego w tym zakresie nie różni się od sytuacji innych osób, którym wypłaca się zasiłki chorobowe po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, choć nie mają one ekwiwalentu w składce na to ubezpieczenie, wobec czego nie ma też żadnych podstaw do pozbawienia byłego sędziego gwarancyjnej ochrony ubezpieczeniowej z tytułu prawnie określonego zdarzenia chorobowego po ustaniu stosunku służbowego. Odmienne stanowisko, zmierzające do pozbawienia byłego sędziego prawa do zasiłku chorobowego w związku z niezdolnością do pracy, trwającą po ustaniu stosunku służbowego, nie tylko pozostawałoby w sprzeczności z art. 6 ust. 1 ustawy zasiłkowej, ale stanowiłoby także nieuzasadnioną dyskryminację tej grupy zawodowej, naruszając konstytucyjną zasadę równego traktowania obywateli (art. 32 Konstytucji RP) w zakresie konstytucyjnego prawa do zabezpieczenia społecznego (art. 67 ust. 1 Konstytucji RP). Podobnie tego rodzaju różnicowanie sytuacji ubezpieczonych ocenił Sąd Najwyższy w odniesieniu do niezdolnego do pracy byłego funkcjonariusza Służby Celnej, od uposażenia którego nie odprowadzono składek na ubezpieczenie chorobowe w okresie pełnienia służby, przyjmując w wyroku z dnia 18 października 2013 r., I UK 125/13 (OSNP 2014 nr 9, poz. 137), że ocena przysługiwania funkcjonariuszowi Służby Celnej prawa do zasiłku chorobowego po zwolnieniu ze służby powinna być dokonana z uwzględnieniem zasady równego traktowania ubezpieczonych.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy podjął uchwałę jak w sentencji.

